

Torsby tätort 2050

Fördjupad översiktsplan för Torsby tätort
Sammanställning av medborgardialoger

Vad är det bästa med Torsby?

"Närheten till allt och den fina livskvalitet som finns i vårt centrum." Kvinna, 45-65 år

"Bra affärer, mysiga fik och mycket parkering." Man, 34-45 år

"Att det är nära till det mesta, mycket är inom gångavstånd." Kvinna, 0-24 år

Innehållsförteckning

Bakgrund och inledning	3
Läshänvisning	3
Hur många och vilka har deltagit?	4
Är svarsgruppen representativ för medborgarna?	4
Vad är Torsby kommuns viktigaste framtidsfråga?	5
Vad är det bästa med Torsby tätort?	7
Platser att bevara	9
Platser att utveckla	11
Centrum.....	12
Tingshusparken, Valbergsområdet, Björnevi och Kollsberg	12
Östmarkskorset	12
Herrgårdsparken.....	12
Platser för nya bostäder	14
Sammanfattning	16
Viktiga platser.....	16
Hjärtefrågor	16
Vad tycker barn och ungdomar?	17
Hur har synpunkterna beaktats i planförslaget?	18

Bakgrund och inledning

I Torsby genomfördes under vintern 2022 och våren 2023 medborgardialoger. Kommunen bjöd in till öppet hus i en lokal i Torsby centrum där medborgarna kunde droppa in för att diskutera utvecklingen och framföra eventuella synpunkter. Under samma tidsperiod kunde allmänheten även svara på en rad frågor i enkätformat och lämna synpunkter direkt i analoga kartor i en utställning på Torsby bibliotek. Kommunen fanns även representerade på öppet hus på Stjerneskolan där ungdomar hade möjlighet att prata med kommunen och besvara enkäten.

Under 2024 hölls flertalet informationsträffar med näringslivet, där representanter från kommunen berättade om projektet och erbjöd möjlighet att framföra eventuella synpunkter muntligt.

Att arbeta med medborgardialoger syftar till att skapa transparens, öka kunskapen om det politiska systemet och utveckla ett samspel mellan förtroendevalda, tjänstepersoner och medborgare. Genom att låta boende och verksamma i kommunen framföra vad de tycker och tänker om Torsby tätort och om framtida utveckling så kan lokalkännedom tas till vara och bättre beslutsunderlag tas fram.

Torsby kommun vill tacka alla som har deltagit vid informationstillfällena, fysiska träffar i Torsby centrum och/eller besvarat enkäten.

Läshänvisning

Detta dokument utgör en bilaga till Fördjupad översiktsplan för Torsby tätort. Den innehåller en sammanfattning av den medborgardialog som legat till grund för planförslaget och utgår ifrån dialogens fem frågeställningar:

- Vad är Torsby kommuns viktigaste framtidsfråga?
- Vad är det bästa med Torsby tätort?
- Vilka platser anser du bör bevaras som dom är?
- Vilka platser anser du bör utvecklas och i så fall i vilken riktning?
- Vart skulle du vilja se nya bostäder?

I samband med medborgardialogerna och informationsträffarna diskuterades de första två frågeställningarna: vad som är kommunens viktigaste framtidsfråga och vad som är det bästa med Torsby tätort.

Det fullständiga materialet från medborgardialogen finns hos kommunen.

Hur många och vilka har deltagit?

Den enkät som fanns att besvara digitalt och analogt innehöll bakgrundsfrågor om den svarandes ålder och kön. Enkäten besvarades totalt av 113 olika personer varav ungefär hälften var män och hälften kvinnor. Åldersgruppen 45–65 år var störst. Därefter var det ungefär lika många i åldersgrupperna 0–24, 25–34, 35–44 och 65–74 som besvarat enkäten. Åldersgruppen 75 + var få. Två uppgav ej ålder.

Då kommunen bjudit in till olika former av medborgardialoger är det omöjligt att uppskatta exakt antal, ålder, kön med mera på deltagarna. Däremot konstaterades att sättet medborgarna lämnade synpunkter på varierade beroende på ålder. Vid tillfällena då drop-in erbjöds var det främst äldre som kom på besök, den digitala enkäten besvarades främst av personer runt 35–45 år medan det nästan uteslutande var ungdomar som lämnade synpunkter på utställningen i biblioteket.

Bild 1: Cirkeldiagram som visar vilket åldersspann de som svarade på enkäten (analogt eller digitalt) angav att de var i.

Är svarsgruppen representativ för medborgarna?

Medelåldern i kommunen var 2021 47,4 år. Av den totala befolkningen är 19 % i ålder 0–19 år och 8 % 80 år eller äldre. Därför bedöms svarsgruppen vara representativ för invånarna i kommunen. Eftersom planeringen sker långsiktigt och för en hållbar framtid för kommande generationer är det särskilt angeläget att få input av barn och unga i dessa sammanhang.

Ungas synpunkter har därför plockats ut särskilt och lyfts i separat kapitel senare i det här dokumentet.

Vad är Torsby kommuns viktigaste framtidsfråga?

Syftet med frågan att få fram vad de som lever och verkar i kommunen ser som viktigast att beakta på lång sikt för att uppnå en hållbar utveckling.

Flest inkomna svar handlar om näringsliv (29 st). Bland dessa svar dominerar kommentarer om handelsutbudet i centrum, men flera nämner även stöd till företagare och behovet av fler arbetstillfällen. Därefter kommer kultur och fritid (24 st), här lyfts behovet av ett brett kulturutbud, speciellt med inriktning på barn och unga. Inom den tredje största kategorin, transportinfrastruktur (21 st), finns kommentarer om utbyggnad av gång- och cykelstrukturen, men även järnvägen och flygets betydelse för kommunen.

Resterande kategorier har sammanlagt under 15 svar. Inom kategorin platsidentitet har kommentarer som handlar om känslor, upplevelser och kulturella strukturer lagts. Exempel på dessa kan vara "Att bevara och utveckla framtidstro", "ett levande centrum med flöde av människor under vardag och helg" eller "positivism".

I Övrigt-kategorin har de synpunkter som inte faller in under någon av de andra lagts. Här finns enstaka svar om att satsa på självförsörjning, att förtäta eller att inte glömma bort de delar av kommunen som ligger utanför det aktuella planområdet.

Citaten på nästkommande sida har valts ut som representativa för det som framkommit i samtalen med medborgare och näringsliv samt genom enkätsvar.

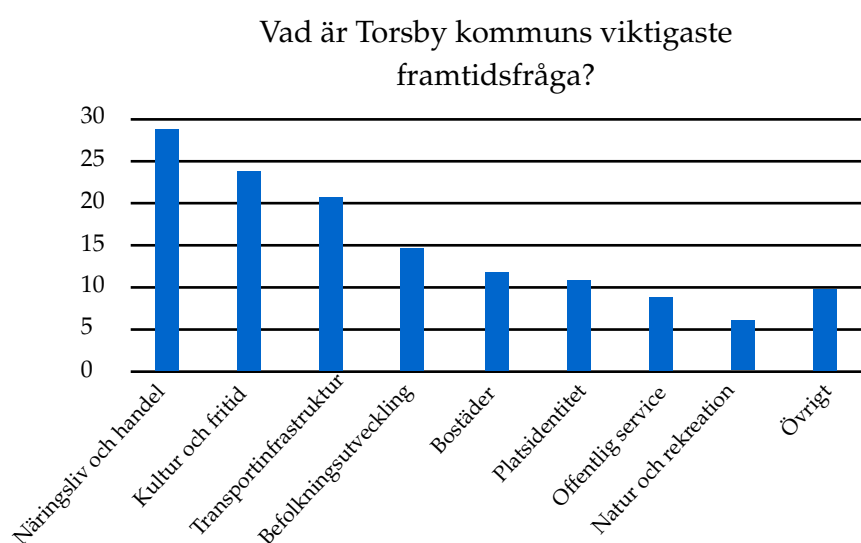

Bild 2: Diagram som visar enkätsvaren på frågan "Vad är Torsby kommuns viktigaste framtidsfråga" indelade i nio kategorier.

"Tillgängliggöra förbindelser mellan centrum och till andra sidan E45, och en bro mellan Niwa-Toria."

"Att flyg och järnväg finns kvar"

Fortsatt utveckling av näringslivet, fler bostäder. Fler jobb möjlighet."

"Att det finns fritidsmöjligheter för alla invånare. Inte bara idrott! Det saknas ett kulturhus eller allaktivitetshus."

"Att behålla alla affärer i Centrum"

"Fler bostäder och arbetstillfällen går hand i hand"

"En idrottsanläggning med inomhuskonstgräs för att utveckla träningsmöjligheterna för lagen runt omkring och för NIU-gymnasiet."

Vad är det bästa med Torsby tätort?

Ständigt återkommande i majoriteten av svaren är ordet "närhet". Det är nära till natur, till handel och service och tillgängligheten på affärer, närheten till fritidsområden med mera är god. Hela 32 svar handlar om närhet och tillgänglighet.

Därefter kommer kategorin "Platsidentitet" där samtliga 21 svar som handlar om hur den fysiska miljön upplevs, om kulturen och människorna har samlats. Här är det flera stycken som lyfter fram aspekter som att människor är trevliga och hjälpsamma eller att Torsby centrum är fint och upplevs tryggt. Den tredje största kategorin är natur och rekreation, med kommentarer om vackra naturmiljöer, badplatser och möjlighet till rekreation, fiske och båtliv.

I Övrigt-kategorin återfinns kommentarer som inte passar in i de andra kategorierna. Här finns bland annat svar som "Mycket är bra men det behöver fortsätta utvecklas" eller "Ingenting".

Citaten på nästkommande sida har valt ut då som representativa för det som framkommit i samtalen med medborgare och näringsliv samt i enkätsvar.

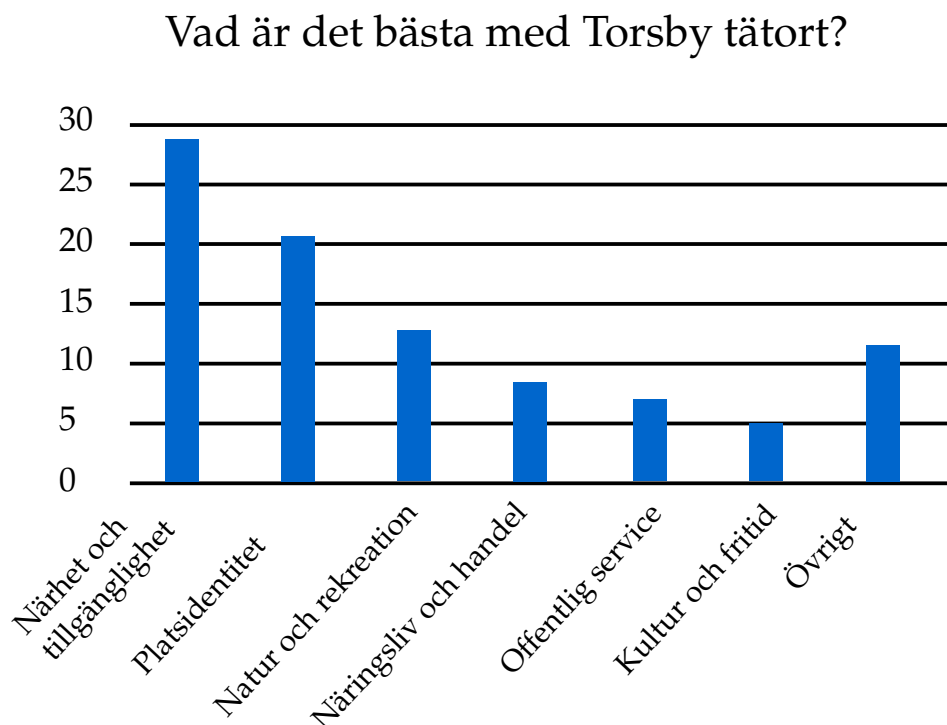

Bild 3: Diagram som visar enkätsvaren på frågan "Vad är det bästa med Torsby tätort" indelade i sju kategorier.

*"Närheten till allt och den fina livskvalitet
som finns i vårt centrum. Att vi har en
levande tätort."*

*"Folket som bor där med en stor
framtidstro!"*

*"Att det ligger så fint som det gör med
herrgårdsparken och närheten till naturen
med allt det har att erbjuda."*

*"Närheten till allt, det finns allt man behöver
inom max 1 km."*

*"Allt fint som kommunalarbetarna
gör, sätter blommor, städar, sätter upp
belysningar så det ser fint ut."*

*"Att det finns sjukhus, gymnasium, flyg och
järnväg"*

*"Att vi har nära till skog och natur. Lite
trafik, inga köer."*

*"Nära till skog uppe i Valberget och vatten
nere vid Fryken".*

Platser att bevara

De platser som under dialogtillfällena markerades ut som viktiga att bevara var framförallt grönområden och områden för friluftsliv. Återkommande bland svaren är Kollsberg, Fridhem, Herrgårdsparken och Valbergsområdet.

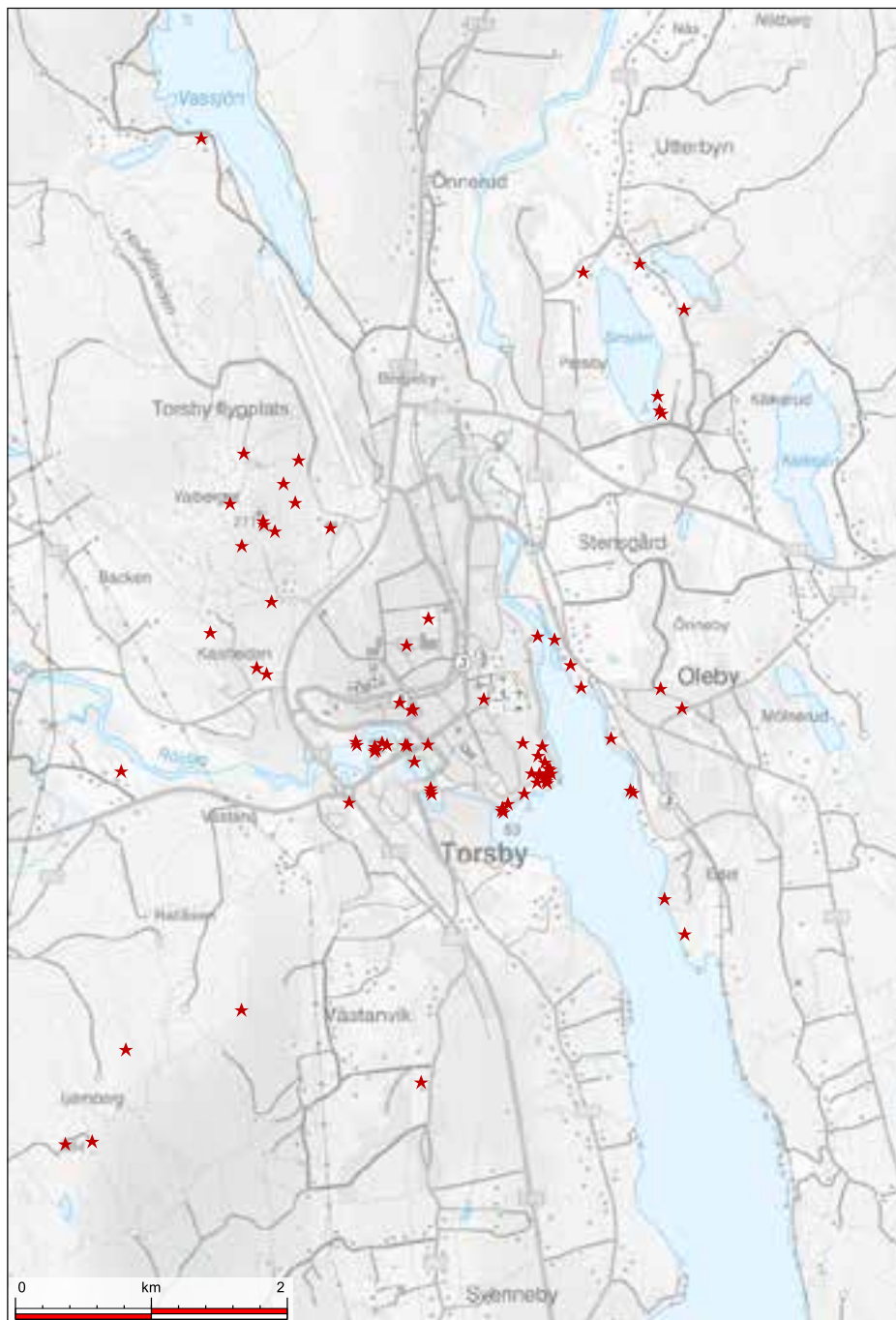

Bild 4. Punktkarta över områden som pekats ut som "smultronställen" i den digitala enkäten och i samband med kartutställningarna på biblioteket och på öppet hus.

Nedanstående citat är exempel på vad som sagts i samtalen med medborgare och näringsliv samt i enkätsvar.

"Torsbys historiska huvudaxlar måste bevaras. Herrgården och den gamla bruksallén mot torget är Torsbys ursprung och hjärta och otroligt värdefull som historiebärare."

"Tingshusparken. Central oas som på sommartid passar utmärkt att koppla av i med en glass. Sen är "Lekparken" en utmärkt plats för de yngre."

"Kollsbergs badplats. En central badplats som man som centrumboende kan promenera eller cykla till."

"Kollsbergs hembygdsgård, en kulturarv"

"Valbergets motionsområde. Här bör ingen avverkning få ske, ett fantastiskt fin grönt område att hämta kraft och energi i!"

"Herrgårdsparken: Grönstruktur och kulturhistoria viktigt att bevara och tillgängliggöra."

Platser att utveckla

De platser som under dialogtillfällena samt webbenkäten markerades ut som utvecklingsområden är bland annat Herrgårdsparken, Tingshusparken, Valbergsområdet, Kollsberg, Björnevi, Östmarkskorset och olika platser i centrum.

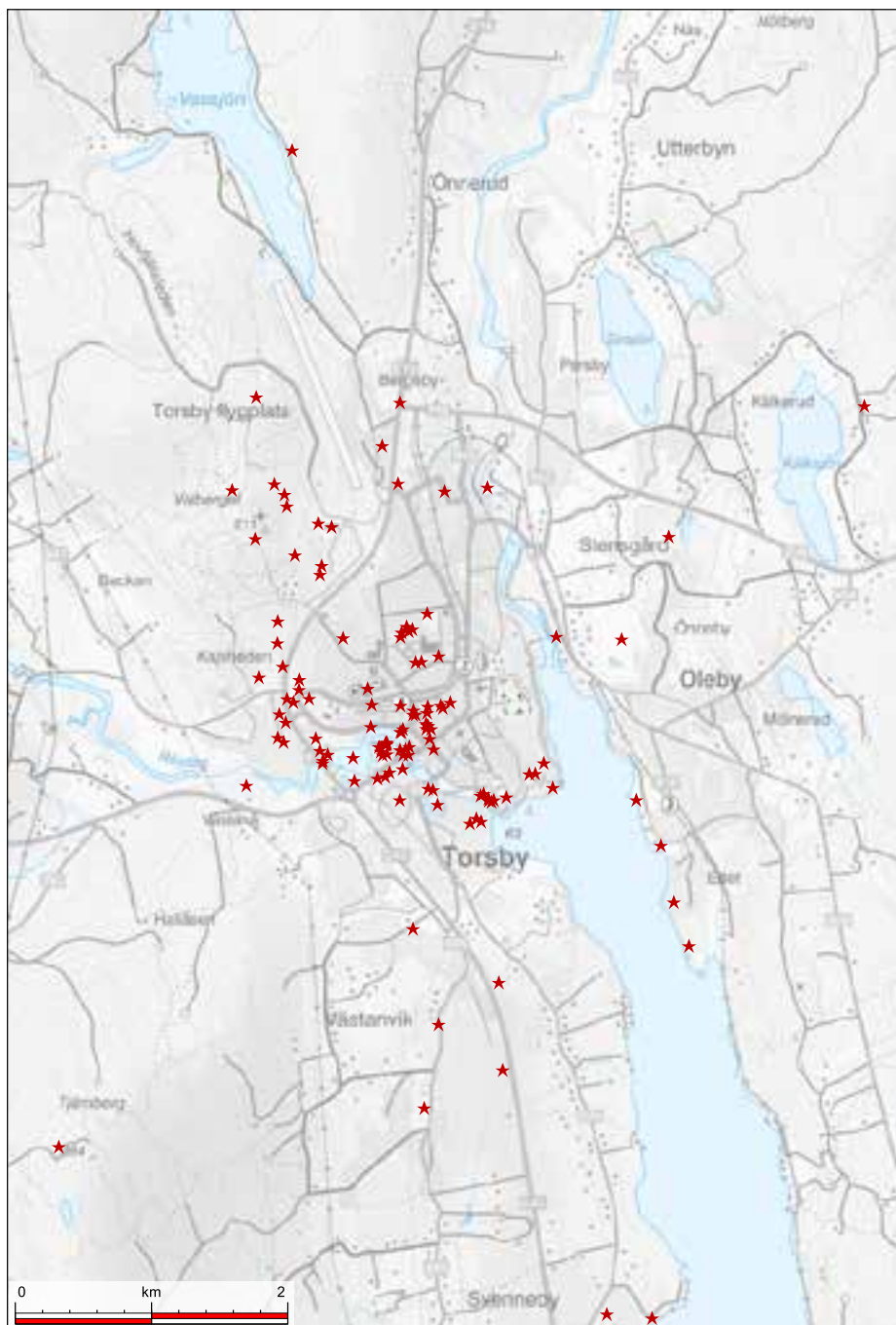

Bild 5. Punktkarta över områden som pekats ut som platser att utveckla i den digitala enkäten och i samband med kartutställningarna på biblioteket och på öppet hus.

Centrum

En återkommande kommentar är bland annat önskan om fler offentliga toaletter och brett utbud av affärer. Andra synpunkter gäller trafik. Här uttrycks bland annat önskan om utbyggnad av gång-och cykelnätet, hastighetsdämpande åtgärder så väl som borttagande av fartgupp och blandande åsikter om den ändring av gaturummet som skett i centrum de senaste åren med bland annat enkelriktade gator och ändrad markbeläggning.

Bland svaren finns flera förslag på promenadstråk längs vatten och idéer kring allaktivitetshus och sociala mötesplatser.

Tingshusparken, Valbergsområdet, Björnevi och Kollsberg

Majoriteten av kommentarerna gäller en vidareutveckling av pågående användning, det vill säga att områdena fortsatt ska vara allmänna områden för rekreation, fritid och/eller sport.

Östmarkskorset

Flera av kommentarerna gäller behovet av gång-och cykelkoppling mellan Dollarstore och Toria. Det finns även önskningar om mer samt mindre extern handel.

Herrgårdsparken

Återkommande synpunkter handlar om att öka allmänhetens tillgång till området och att förlägga verksamhet så som allaktivitetshus, bibliotek, restaurang eller liknande i Herrgårdsbyggnaden. Flera svarande nämner att det är viktigt att utvecklingen sker med hänsyn till områdets kulturhistoriska värden.

Bland inkomna synpunkter nämns även önskemål om botanisk park, djur, lekmiljöer för små barn och framförallt återöppnande av gångbro över dammen.

Nedanstående citat är exempel på vad som sagts i samtalen med medborgare och näringsliv samt i enkätsvar.

"GC-väg mellan Dollarstore och Toria."

"Mer cykelvägar och cykelställ i tätorten generellt."

"Hamnstråket - Faktoriet, fläta ihop med en led från Fjärilsparken, herrgården och ner till hamnen"

"Vore bra med allaktivitetshus. Där det går att utöva kultur i olika former. Och kanske även annat som inte är sport"

"Torsby måste verkligen ha en spontanidrottsyta/skatepark för att ge möjligheten att utöva fysisk aktivitet till dom som inte trivs i ett lag eller vill vara med i organiserade idrotter."

"Multihall i anslutning till Valbergsängen"

"Inomhushall på nuvarande Klypaytan"

"Gör ett Mariebergsskogen/Rottneros park i Herrgårdsparken eller Kollsberg."

"Herrgårdsparken som samlingsplats, botanisk trädgård – fjärilsparken, sittplatser, vandringsleder, museum, café"

"Herrgården + parken. Vår fina plats vi har här i Torsby. Gör en mötesplats för alla åldrar och locka turister till denna plats året runt. "

Platser för nya bostäder

De platser som under dialogtillfällena samt webbenkäten markerades ut som platser för nya bostäder har stor geografisk spridning. Bland svaren återkommer olika platser i centrum och i Oleby, Kollsberg, Fridhem, Valberget, Notnäs, Kajsheden, Västanaå, Västänvik och Sirsjön.

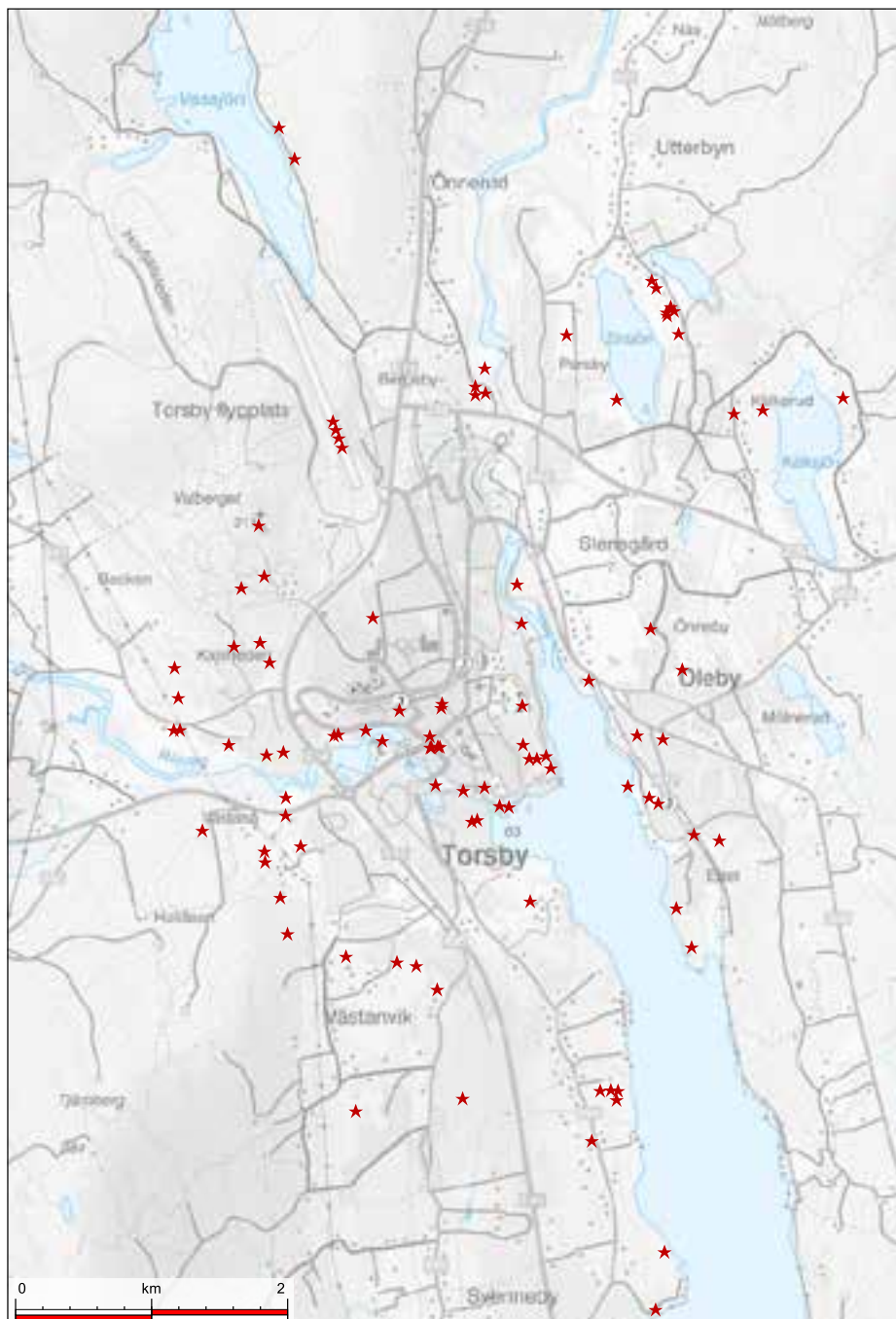

Bild 6. Punktkarta över områden som pekats ut som platser för nya bostäder i den digitala enkäten och i samband med kartutställningarna på biblioteket och på öppet hus.

Nedanstående citat är exempel på vad som sagts i samtalen med medborgare och näringsliv samt i enkätsvar.

*"Fortsätt bygga där det redan är bebyggelse.
Tätortsnära men ändå lantligt."*

"Fler bostäder och arbetstillfällen går hand i hand"

"Fler hus och lägenheter i Oleby"

"Sluta bygg stora fula lägenhetshus med trappuppgång. Bygg istället attraktiva parhus med egen ingång eventuellt garage. Så att inte varenda barnfamilj tvingas köpa hus."

"Området kring Kälksjön ligger både lantligt och nära centrum. Här vore det fint med villor."

"Hela industriområdet i Oleby borde vara bostadsområde. Kommunen bör hitta sätt att få Moelven till en lämpligare plats."

"Bort med Notnäs - de får flytta ut från de centrala delarna."

"Tomten öster om Kommunhuset vore perfekt för bostadsrätter. I bottenplan skulle man kunna ha en matbutik, utställningslokal eller liknande"

"Nedre Svenneby är ett omtyckt område. Där skulle många vilja bo. Så att ge möjlighet till större tomter med sjönära läge i Nedre Svenneby skulle vara lockande och attraktivt."

Sammanfattning

Utifrån medborgardialogerna går det att konstatera att det är vissa specifika platser och frågeställningar som väcker extra mycket känslor och engagemang.

Viktiga platser

Platserna Herrgårdsparken, Kollsberg och Valberget återkommer som punkter i kartorna, i kommentarer och i de samtal som skett.

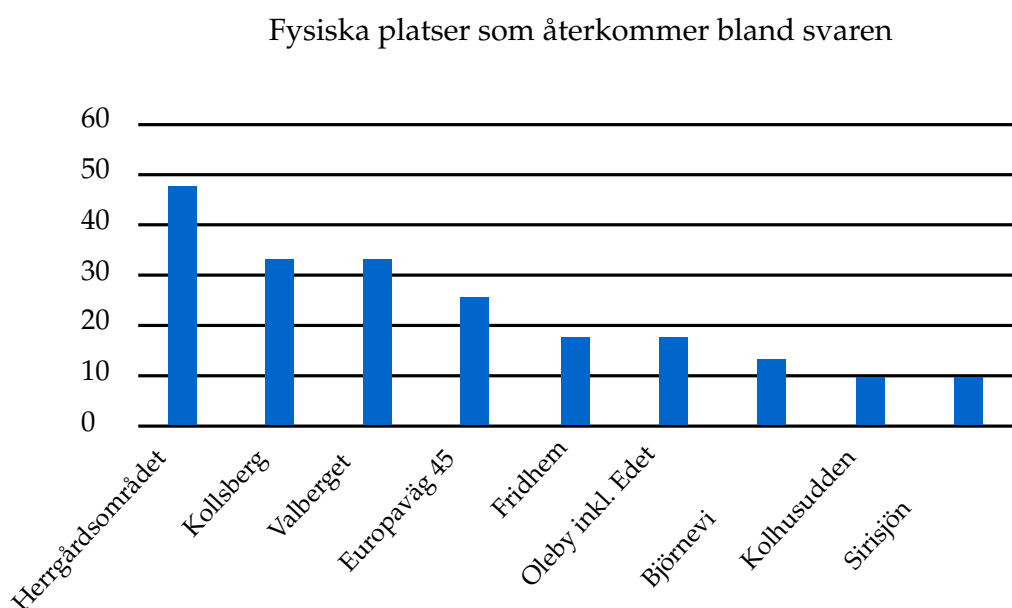
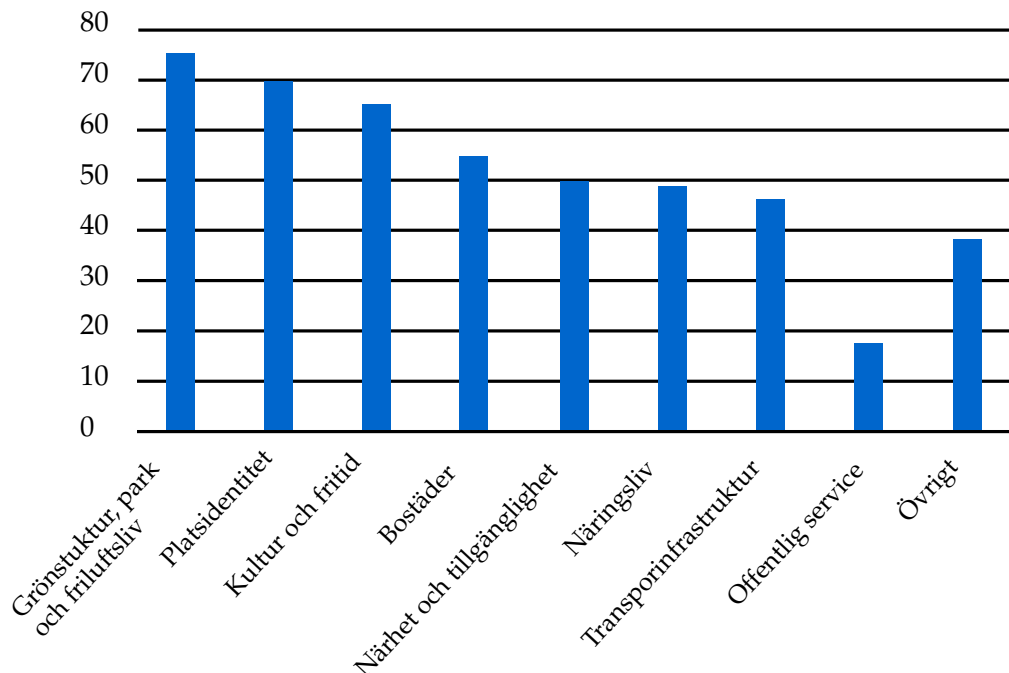

Bild 7. Diagram som redovisar vilka platser som kommenterats eller markerats mest enkäten och/eller markeringar på kartor, såväl analogt som digitalt. Platser som nämnts eller markerats färre än tio gånger har inte tagits med i summeringen.

Hjärtefrågor

När det gäller specifika ämnen och frågeställningar dominerar synpunkter inom grönområde, park och friluftsliv tätt följt av platsidentitet och kultur och fritid. Av synpunkterna inom kultur och fritid handlar 26 specifikt om idrott.

Antal synpunkter per tema

Vad tycker barn och ungdomar?

Som nämnt tidigare i dokumentet planerar vi för framtiden och nästa generation. Därför följer nedan en särskild redovisning av vad personer under 25 år har framfört.

- Det vore bra med mer affärer, tunnelbana och spårvagn. Det bästa med Torsby är Mårten. Om Torsby blir större kanske en nöjespark likt Liseberg.
- Jag önskar att det fanns BB, bättre kollektivtrafik och ishall.
- Fotbollsplanen vid Granevik är viktigt att bevara. Fin grusväg runt området för att vandra, lite trafikerad väg dit dock.
- Torsbys viktigaste framtidsfråga är bostäder, det bästa just nu är centrum.
- Torsbys viktigaste framtidsfråga är att få fler invånare. Det bästa är den gemenskap som finns här.
- Jag önskar mer affärer, idrottshall och att Tingshusparken får vara kvar.
- Gymnasieskolan är Torsbys viktigaste framtidsfråga, affärerna här är det bästa.

- Eparaggare, ströget och torget är det bästa med Torsby!
- Satsa pengar på skolan och infrastrukturen. Biblioteket och minna vänner är det bästa med Torsby.
- Vi måste ha en fotbollshall i Torsby för att nå en högre nivå i sporten och utveckla fotbollsgymnasiet. En fotbollshall skulle ge bättre träningsmöjligheter, aktivera barn och unga och även kunna användas för att utöva andra sporter.
- Det bästa med Torsby är affärer som Dollarstore, Pekås och Torsbykiosk.
- Det behövs även mer fritidsaktiviteter för unga.
- Bättre/tätare kollektivtrafik, bussarna är fulla ofta.
- Frykenskolan har för många elever, matsalen är ofta överfull. Det finns bra ungdomshjälp att få. Bra och trevlig personal på dom flesta ställena.

Hur har synpunkterna beaktats i planförslaget?

Planförslaget är ett resultat av en samlad bedömning utifrån inkomna synpunkter, tjänstepersoners faktakunskap samt ekologiska, sociala och ekonomiska förutsättningar.

Att tillgodose alla synpunkter och önskningar är omöjligt, bland annat på grund av att vissa önskningar ibland direkt motsätter varandra. Vissa önskar mer extern handel, andra uttrycker oro för att det utarmar centrum. En del vill ytterligare begränsa biltrafikens rörlighet i centrum, andra vill tvärtom att bilen ska få ta mer plats, att fartgupp ska tas bort och att den goda tillgången på parkeringsplatser är bland det bästa med Torsby centrum. En annan viktig aspekt är att kommunen inte har rådighet över vissa aspekter, exempelvis regionens kollektivtrafik.

Flera synpunkter har gått att tillgodose, bland annat har platser som Herrgårdsparken, Valberget och Kollsberg pekats fortsatt ut som områden för rekreation, friluftsliv och sport med utvecklingspotential. I anslutning till bland annat Valberget, Björnevi och Granevik pekas platser ut där eventuella idrottshallar eller liknande skulle kunna bli aktuellt.

Flera av de platser där medborgarna uttryckt intresse för att bygga bostäder är i planförslaget helt eller delvis redan planerat för ändamålet, det gäller bland annat områden kring Torsby centrum, Västanå, Västanvik och Sirsjön. Däremot har inte önskan kunnat mötas vid alla platser som efterfrågats eftersom bostadsbyggande bedöms olämpligt av olika anledningar. Det kan bland annat bero på att marken idag är brukningsvärd jordbruksmark, upptas av större industrier som inte bedöms rimliga att flytta, har höga natur-, kultur- och/eller sociala värden eller ligger inom risk för till exempel buller eller översvämning.

Slutligen innehåller planen flera övergripande ställningstaganden kring bland annat hänsyn till kulturmiljö, satsningar på gång- och cykel och mark för verksamheter som i många fall ligger i linje med de synpunkter som inkommit.